

KIELIKYLPYÄ TYÖSSÄOPPIMISJAKSOLLA LAPIN AMMATTIKORKEAKOULUSSA

16.11.2023 8:00

DI Sirpa Kokko työskentelee asiantuntijana Lapin ammattikorkeakoulun Uudistuva teollisuus -osaamisryhmässä ja FM Oili Huusko-Tuohino kouluttajana Lappia-Koulutus Oy:ssä.

Kotoutumiskoulutukseen Lapissa osallistuu maahanmuuttajia kymmenistä eri maista. Esimerkiksi Lappia-Koulutus Oy:n kotoutumiskoulutuksessa on vuoden 2023 aikana ollut opiskelijoita 35 maasta. Suurin osa opiskelijoista on Ukrainasta. Muita maita ovat muun muassa Alankomaat, Filippiinit, Japani, Kenia, Peru, Puola, Somalia, Syyria, Thaimaa, Trinidad ja Tobago, Venezuela, Venäjä ja Vietnam.

Kotoutumiskoulukseen sisältyy työssäoppimisjaksoja, joiden päätavoitteita ovat kielitaidon kehittäminen ja alan ammattikielen harjoittelu, työhön ja alaan tutustuminen, työkuultuuriin sopeutuminen sekä työtehtävien harjoittelu.

Työssäoppimisjaksojen suorittamiseen tarvitaan kiinnostavia työssäoppimispaikkoja, joissa opiskelijat voivat tutustua oman alansa tai tavoiteammattinsa työhön. Yksi tällainen työssäoppimispaikka, jota Lappia-Koulutus Oy:n järjestämään kotoutumiskoulutukseen osallistuva opiskelija etsi, löytyi Lapin ammattikorkeakoulusta.

Työssäoppimispaikka löytyi Lapin ammattikorkeakoulusta

Alona Diukar, joka suorittaa Lappia-Koulutus Oy:n kotoutumiskoulutusta, löysi mieleisen työssäoppimispaikan Lapin ammattikorkeakoulun Uudistuva teollisuus -osaamisryhmästä. Lapin ammattikorkeakoulu valikoitui työssäoppimispaikaksi Alonan osaamisen, koulutuksen ja mielenkiinnon perusteella. Alonalla on maisterin tutkinto ekologiasta Melitopol University of Ecology and Social Technologies -yliopistosta Ukrainassa.

Ennen työssäoppimisjakson alkamista laadittiin sopimus ja työsuunnitelma. Työsuunnitelma laadittiin lukujärjestystyyppisesti, johon oli sijoitettu ajat perehtymiselle, työyhteisön toimintaan osallistumiselle ja itsenäiselle työskentelylle.

Kuva 1. Sisäkuvaa Lapin ammattikorkeakoulun Kemin toimipaikasta. Kuva: Sirpa Kokko.

Perehtyminen asiantuntijan työhön

Alonan työtehtäviin kuuluivat selvitystehtävien tekeminen, osallistuminen työyhteisön yhteisiin kokouksiin, tutustuminen asiantuntijan työtehtäviin, työympäristöön Lapin ammattikorkeakoulussa ja suomalaiseen työelämään yleisesti sekä suomen kielen harjoittelu.

Selvitystehtävät sisälsivät tiedonhakuja ja raportointia. Ensimmäisenä tehtävänä oli selvittää, mitä yhteisiä koulutus- ja tutkimusaloja Lapin ammattikorkeakoululla ja Volodymyr Dahl East Ukrainian National University -korkeakoululla on. Selvityksen tulosta voidaan hyödyntää mahdollisen kahdenkeskisen yhteistyön kartoittamisessa.

Toisessa tehtävässä Alona pääsi hyödyntämään omaa osaamistaan ja selvitti, miten ekologian eri osa-alueita otetaan huomioon kaivostoiminnassa. Selvitystehtävät kuuluivat Euroopan teknologiainstituutin (EIT) rahoittamaan HEI4S3-RM-hankkeeseen (Building Ecosystem Integration Labs at HEI to Foster Smart Specialization and Innovation on Sustainable Raw Materials -hanke), jossa edistetään yrittäjyyskoulutusta ja innovaatiokulttuuria (Kokko ja Kassinen 2023) hankkeeseen osallistuvissa korkeakouluissa.

Kielikylypyä ja eväitä tulevaisuuteen

Alona teki työtehtävät ja kommunikoi työyhteisössä suomen kielellä, jota on opiskellut vasta yhden vuoden. Kielikylypyä tuli siten yllin kyllin niin arkikielen käytössä kuin ammattisanaston kartuttamisessa.

Työssäoppimisjaksolla karttuivat kielitaidon lisäksi niin tieto työelämästä Suomessa, tuntemus työtehtävistä Lapin ammattikorkeakoulussa, työharjoittelukokemus asiantuntijan työstä kuin kontaktit tulevaisuutta varten. Työssäoppimisjakson, joka ajoittui 21.8.–1.9.2023 väliselle ajalle, suorittamisesta Alona sai työtodistuksen. Jakson jälkeen Alona jatkaa kotoutumiskoulutusta ja suunnittelee seuraavaa, marraskuussa alkavaa työssäoppimisjaksoa.

Kotoutumiskoulutus kehittää taitoja työllistymiseen ja yhteiskunnassa toimimiseen

Kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat lakiin kotoutumisen edistämisestä. Opiskelijat ohjautuvat kotoutumiskoulutukseen TE-palvelujen kautta, usein alkukartoituksen osana tehdyn kielitaidon lähtötason arvioinnin jälkeen. Kotoutumiskoulutus toimii väylänä muuhun koulutukseen ja avoimille työmarkkinoille.

Kotoutumiskoulutuksen tehtävä on kehittää opiskelijan suomen kielen taitoa ja valmiuksia, jotka edistävät opiskelijan työllistymistä, omaa toimijuutta ja osallisuutta sekä mahdollistavat yhdenvertaisen aseman suomalaisessa yhteiskunnassa. Koulutuksen osa-alueita ovat kieli- ja viestintäosaaminen, yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, opiskelijaa tukeva ohjaus sekä opiskelun ja oppimisen tuki. Koulutuksessa tunnistetaan opiskelijan aiemmin hankkimaa osaamista ja tehdään työllistymiseen tai opiskeluun johtava jatkosuunnitelma. Koulutuksen kestossa huomioidaan opiskelijoiden yksilölliset valmiudet sekä tarpeet. (Opetushallitus 2022)

Kotoutumiskoulutuksen järjestäjä tekee laajaa ja monipuolista yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyö auttaa opiskelijoita löytämään autenttisia tilanteita opitun kielitaidon käyttämiseen ja uuden oppimiseen. Työnantajien kanssa tehtävän yhteistyön kautta opiskelija voi tutustua alueen työnantajiin, työllistäviin aloihin, yrittäjyyteen ja elinkeinoelämään. (Opetushallitus 2022)

Lappia-Koulutus Oy toteuttaa kotoutumiskoulutusta yksilöllisesti

Lappia-Koulutus Oy järjestää kotoutumiskoulutusta aikuisille maahanmuuttajille työvoimakoulutuksena Opetushallituksen määräysten mukaisesti. Lappia-Koulutus Oy:ssä kotoutumiskoulutuksen rakenne ja opetusjärjestelyt pyritään tekemään mahdollisimman joustaviksi huomioiden koulutuksen esteettömyys ja saavutettavuus. Koulutusta toteutetaan eri paikkakunnilla pääasiassa Pohjois-Suomessa sekä lähiopetuksena että verkossa. Kouluttajilla on valmius liikkua tarvittaessa eri paikkakunnilla.

Koulutuksen enimmäislaajuus on 80 opintopistettä. Koulutus on jaettu kahteen jaksoon: alkumoduuliin ja jatkomoduliin. Koulutukseen sisältyy myös työssäoppimista, jonka laajuus on vähintään kahdeksan opintopistettä. Koulutukseen voi sisältyä myös valinnaisia opintoja.

Opetusta eriytetään opiskelijoiden yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Työssäoppimispaikka etsitään ja valitaan kotoutumiskoulutukseen osallistuvan henkilön osaamisen, tutkinnon ja mielenkiinnon perusteella, mikä edesauttaa työllistymistä omalla paikkakunnalla.

Työssäoppimisjaksoilla myös painotetaan kielitietoista opiskelijan ohjausta.

Opiskelijan oppimisen edistymistä ja osaamista arvioidaan sekä koulutuksen aikana että sen päättyessä, jolloin opiskelija saa todistukseen arviot kieli- ja viestintäosaamisestaan sekä yhteiskunta- ja työelämäosaamisestaan. Opiskelija saa myös työssäoppimisjaksoilta työtodistuksen.

Kotoutumiseen on monia polkuja

Maahanmuuttajien kotoutuminen on ajankohtaista ja tärkeää Lapissa, sillä Lappi, kuten koko Suomi, tarvitsee lisää työvoimaa. Yhteiskunnan näkökulmasta on tärkeää, että maahanmuuttajat pääsevät mahdollisimman nopeasti tutustumaan suomalaiseen työelämään ja saavat koulutustaan vastaavaa työtä tai pääsevät kouluttautumaan ja sitä kautta siirtymään heitä kiinnostavalle työuralle. Maahanmuuttajien koulutuspolkuja on Lapissa helpotettu kehittämällä opetukseen ja ohjaukseen liittyviä tukitoimia, työelämässä oppimista ja työelämäyhteistyötä (Könni 2020, Lappia 2020).

Maahanmuuttajat itse toivovat nopeaa kotoutumista ja ovat motivoituneita suomen kielen oppimiseen, jotta he voivat elättää itse itsensä ja perheensä sekä olla hyödyksi Suomen yhteiskunnalle, joka on heitä auttanut. Maahanmuuttajien polkuja kohti työelämää on yhtä monta kuin on maahanmuuttajaa. Jokaisella on yksilölliset tarpeet ja osaaminen.

Lähteet

Kokko, S. ja Kassinen, P. 2023. Ideat, Legot ja yhteistyö – avaimet innovaatiokulttuurin vahvistamiseen. <https://www.lapinamk.fi/blogs/Ideat,-Legot-ja-yhteistyö-%E2%80%93-avaimet-innovaatiokulttuurin-vahvistamiseen/0q5cunco/6905cffe-8283-49e5-8e4e-1e74aa05a0bd>

Könni, P. 2020. Sujuvampia opintopolkuja maahanmuuttajille. 25.8.2020. <https://www.lapinamk.fi/fi/Esittely/Ajankohtaista/Pohjoisen-tekijat--Lapin-AMKin-blogi?id=6a8873b0-0f47-4803-b350-c5560851a73a&ln=dottwdnc>

Lappia. 2020. SUJUVA maahanmuuttajien koulutuspolku Lapissa – hankkeesta laaja-alaista tukea maahanmuuttajien koulutuspoluille. Uutinen. Viitattu 5.10.2023. <https://www.lappia.fi/sujuva-maahanmuuttajan-koulutuspolku-lapissa-hankkeesta-laaja-alaista-tukea-maahanmuuttajien-koulutuspoluille/>

Opetushallitus. 2022. Kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteet. Viitattu 15.9.2023. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/kotoutumiskoulutuksen-opetussuunnitelman-perusteet-2022>